

Η εποχή μας μισεί τον πατέρα και το ιερό. Μια κοινωνία όμως χωρίς πατέρες είναι μια κοινωνία χωρίς παιδιά. ...

Ο Λακάν και, πιο πρόσφατα, ο ψυχαναλυτής, Massimo Ricalcati, στο βιβλίο, «το σύμπλεγμα του Τηλέμαχου, γονείς και παιδιά μετά τη δύση του πατέρα», περιγράφουν την εποχή μας μέσα από την διατύπωση: «εξάχνωση του πατέρα». Η κοινωνία υπό μορφή εμπορευμάτων δεν μπορεί να αντέξει την επιβίωση του Πατέρα, σε όλες τις δυνατές μορφές του: από τον βιολογικό πατέρα μέχρι τον αιώνιο Πατέρα, από τον Άγιο Πατέρα μέχρι την πατρίδα. Ο Πατέρας είναι το σύμβολο του Νόμου: η λειτουργία του είναι να ενώ νει, όχι να αντιπαραθέσει, την επιθυμία με τον Νόμο, με το λόγο. Ο Πατέρας κάνει την επιθυμία, (αντί να κατακρημνίζεται σε μια θανατηφόρα επιθυμία, διότι η επιθυμία, είναι αυτοαναφορική, χωρίς άλλες αναφορές,) να γίνει παραγωγική και σχεδιαστική του μέλλοντος, βοηθώντας την να μεγαλώσει και να ωριμάσει. Γι' αυτόν τον λόγο, ο Πατέρας ως έκφραση του Νόμου δεν έρχεται να καταπνίξει την επιθυμία, όπως συνέβαινε με τις μορφές των αυταρχικών πατέρων, (οι οποίοι απολαμβάνουν τον νόμο) ούτε μπορεί να την αφήσει να ανθίσει σε μια ανομική και διαλυτική μορφή. Πρέπει να τη ρυθμίζει, καθιστώντας την παραγωγική και καρποφόρα. Όποιος απορρίπτει τον πατέρα, απορρίπτει επίσης τον γιο

Από το λεγόμενο κίνημα του '68 μέχρι σήμερα, σταδιακά, μπήκαμε στην κοινωνία

του εξαχνωσμένου πατέρα: στη κοινωνία, όπου η επιθυμία, κυριαρχεί χωρίς κανόνες και ως θέληση της απελευθερωμένης απεριόριστης απόλαυσης των καταναλωτών. Η πτυχή στην οποία έχει προσελκύσει λιγότερη προσοχή, ωστόσο, αφορά το γεγονός ότι η κοινωνία χωρίς πατέρες είναι αναγκαστικά και μια κοινωνία χωρίς παιδιά. Εξαχνίζονται επίσης και αυτά, για να παραμείνουμε στο μεταφορικό χώρο του Λακάν. Όποιος απορρίπτει τον πατέρα, θα καταδικαστεί να απορρίψει και τον γιο.

Μάλιστα, όταν η διασύνδεση με την προέλευση έχει σπάσει, κανείς δεν είναι πλέον ελεύθερος ενόψει του ανοιχτού μέλλοντος, όπως επαναλαμβάνει ψευδώς η εξουσία του νεοφιλελεύθερου λόγου. Αντίθετα, όσοι κόβει τις γέφυρες με το παρελθόν, στερούνται την προέλευσή τους και της συνέχειας, επομένως επίσης και του σχεδιασμού, ως σύνολο δράσεων και μεθόδων για επίτευξη μελλοντικών στόχων. Χωρίς το παρελθόν, δεν υπάρχει μέλλον, μόνο ένα παρόν ερημικό και αιώνιο, κατασκευασμένο από τον πραγματικό σημερινό χρόνο και με πλανητικό σύνδεση, αλλά απαλλαγμένο από τη μνήμη και τον σχεδιασμό του μελλοντικού έργου. Σε αυτή τη βάση κατανοούμε πως η κοινωνία χωρίς πατέρες έχει γίνει επίσης μια κοινωνία χωρίς παιδιά, όπως άλλωστε επιβεβαιώνεται και από τη δημογραφική κατάρρευση που πλήττει τις δυτικές κοινωνίες.

Στη θέση των παιδιών υπάρχουν αιώνιοι νέοι

Αντί για τους πατέρες, σήμερα υπάρχουν ενήλικες μη ώριμοι, οι οποίοι συμπεριφέρονται ως αιώνια νέοι άνθρωποι, έχοντας τον τρόπο ζωής και τη συμπεριφορά των παιδιών τους. Στη θέση των παιδιών, υπάρχουν αιώνιοι νέοι, αφιερωμένοι στην εφήμερη απόλαυση, όπως προβάλλονται στην σκέψη: "να ζείς το τώρα!". Αυτή είναι, η καταδίκη της τεχνομηδενιστικής κοινωνίας, η οποία έχει σπάσει όλους τους δεσμούς με το παρελθόν (παράδοση), με το αιώνιο (ιερό) και το μέλλον (του έργου) και ζει στο παρόν και, με μια ζωτικότητα του Σαββατοκύριακου, η οποία στη πράξη, ακυρώνει την ύπαρξή της ως μια δυναμική διασύνδεση της μνήμης, της ζωής στο παρόν και του μελλοντικού σχεδιασμού.

Γεώργιος Τσίγκας, ψυχίατρος